

HISTORIA KO A SEP SIARKOPOL TARNOBZEG NA TLE ROZWOJU PRZEMYSŁU SIARKOWEGO I MIASTA TARNOBZEGA

Dariusz Jacek ZELIK

Zakład Chemiczny Siarkopol Tarnobrzeg sp. z o.o., Oddział Tarnobrzęski SEP
tel.: 609 595 377 e-mail: jzelik@zchsiarkopol.pl

Streszczenie: W referacie skrótkowo została przedstawiona historia Ko a SEP Siarkopol na tle rozwoju przemysłu siarkowego i miasta Tarnobrzega. Przedstawiono również kierunki i formy działalności Ko a, wadze oraz sylwetki prezesów Ko a.

Słowa kluczowe: historia miasta Tarnobrzega, historia przemysłu siarkowego, historia Ko a Siarkopol, prezesi Ko a Siarkopol.

1. HISTORIA TARNOBZEGA

Na początku XX w. Tarnobrzeg pozostawał sennym prowincjonalnym miasteczkiem. Szersze perspektywy dla miasta otworzył się dopiero w drugiej połowie lat 30-tych, w związku z programem budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (COP), którego plany przewidywały uruchomienie nowoczesnej fabryki akumulatorów oraz zakładów rafinacji miedzi. Obie inwestycje rozpoczęto, ale nigdy ich nie zrealizowano. Trzecim zakładem, była Wytwórnia i Baza Magazynowa Państwowego Monopolu Spirytusowego jednak wybuch wojny przerwał budowę największej z trzech inwestycji COP-u.

Rys. 1. Budowa Wytwórni i Bazy Magazynowej Państwowego Monopolu Spirytusowego w ramach COP [1]

Po II wojnie światowej Tarnobrzeg zamieszkiwało 4125 osób. Miasto posiadało dwa średniej wielkości zakłady przemysłowe: Tarnobrzęską Fabrykę Obrabiarek i Zakład Plecionkarni oddział Fabryki Firanek w Skopaniu [1].

2. HISTORIA PRZEMYSŁU SIARKOWEGO

Odkrycie ogromnych złóż siarki 29 września 1953 roku w rejonie Tarnobrzega przez zespół geologów pod

kierownictwem prof. S. Pawłowskiego przyczynił się do powstania wielkiego przemysłu siarkowego.

1 lipca 1954 roku zarządzeniem Ministra Górnictwa powstało przedsiębiorstwo państwowe Kopalnia Siarki Tarnobrzeg w budowie rozpoczynając nowy rozdział w polskim przemyśle i najnowszej historii miasta.

Początki przemysłu siarkowego nie były łatwe, brakowało bowiem wszystkiego, począwszy od infrastruktury energetycznej, drogowej i kolejowej, skończywszy na problemie z kadrą specjalistów.

4 grudnia 1954 roku po raz pierwszy świętowano Barbórkę a na tarnobrzęskim rynku wybrzmiał hymn górniczy. W maju 1955 r. rozpoczęto budowę pierwszych bloków mieszkalnych dla pracowników kombinatu i ich rodzin.

W 1956 r. pod kierownictwem mgr inż. F. Machalskiego powstaje projekt wyrobiska w Piasecznie, które stanowi załączek przyszłego przemysłu siarkowego. Już 22 czerwca 1956 roku eksperymentalna kopalnia odkrywkowa rozpoczyna pracę [1, 2, 3, 4].

12 sierpnia 1957 roku na bazie opracowanych dokumentacji Rada Ministrów zatwierdza projekt budowy zakładów górniczych i chemicznych w Piasecznie i Machowie o łącznej zdolności produkcyjnej 350 tysięcy ton czystej siarki i rocznej zdolności produkcyjnej 500 tysięcy ton dla zakładu przerobczego w Machowie.

12 października 1957 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę kombinatu siarkowego w Machowie. Tego dnia nadano również przedsiębiorstwu oficjalną nazwę Kopalnie i Zakład Przetwórcze Siarki Tarnobrzeg w budowie. Od tego momentu inwestycja stała się głośna i znana w całej Polsce.

4 grudnia 1957 roku na tradycyjną Barbórkę oficjalnie zostaje oddana do eksploatacji kopalnia siarki w Piasecznie, z której w lutym 1958 roku wyprodukowano pierwsze 500 ton czystej siarki [1, 2, 3, 4].

2 stycznia 1959 roku doświadczalna kopalnia Piaseczno rozpoczęła pracę na skalę przemysłową.

W tym czasie wybudowano linię kolejową o długości blisko 10 km i most kolejowo-drogowy w Nagnajowie, który znacznie skraca czas transportu rudy siarkowej z Piaseczna do Machowa. Ruszyła także budowa kolejnych osiedli mieszkaniowych i ogólna rozbudowa Tarnobrzega [1, 2, 3, 4].

Budowa Zakładu produkcji Siarki, kompleksu obiektów energetycznych, warsztatów, magazynów oraz całego ciągu technologicznego trwa ponad 2,5 roku. W tym czasie na terenie zakładów pracowało 18

przedsiębiorstw z branż budowlanych, montażowych, instalacyjnych, energetycznych, kolejowych i drogowych.

Rys. 2. Kopalnia siarki w Piasecznie [1]

25 lipca 1961 roku po raz pierwszy w porcie gdańskim rozpoczęto załadunek statku polską siarką. Pierwszych 500 ton wówczas popłynęło do Szwecji. Tym samym zainaugurowano eksport tarnobrzeskiej siarki drogą morską. Na przestrzeni następnego dziesięciolecia powstała polska flota siarkowa z ośmiu jednostek nazywanymi siarkowcami, dzięki którym siarkę eksportowano do wielu krajów na całym świecie [1, 2, 3, 4].

Przez cały rok 1961 wyprodukowano ponad 103 tysiące ton siarki a zagranicę wyeksportowano 41 tysiące ton siarki. Stawcami odbiorcami wyrobów z Machowa tym czasie były Toruńskie Zakłady Nawozów Fosforowych, Wabrzyńska Fabryka Kwasu Siarkowego, Zakłady Nawozów Fosforowych w Uboczcu i Tomaszowskie Zakłady Włókien Sztucznych [1, 2, 3, 4].

W czerwcu 1963 roku zatwierdzono projekt budowy odkrywkowej kopalni siarki w Machowie, a już 9 lipca 1964 roku rozpoczęto zdejmowanie nakładu. W ciągu najbliższych lat wraz z budową tej kopalni powstały liczne zakłady przetwórcze siarki wraz z całym zapleczem technicznym oraz centrum administracyjnym kombinatu.

1 sierpnia 1964 roku ruszyły prace badawcze na terenie Grzybowia, przygotowujące budowę nowej doświadczalnej kopalni, w której siarka wydobywana była metodą podziemnego wytopu (metoda Frascha). Metoda ta polegała na wtarcaniu do ożar przegrzanej wody o temperaturze ok. 165°C, a stopiona pod jej wpływem siarka wyprowadzana jest na powierzchnię za pomocą sprężonego powietrza. Z ożaru siarki tą metodą zaczęto w Grzybowie eksploatować już 30 lipca 1965 roku. Z czasem kopalnie tego rodzaju powstały w Jeziórku, Osieku oraz Machów II (doświadczalna) [1, 2, 3, 4].

W 1965 roku wyprodukowano 393 tys. ton siarki rafinowanej, 160 tys. ton superfosfatu i wyeksportowano 221 tys. ton siarki. Warto nadmienić, że 29 sierpnia 1965 roku Siarkopol wyprodukował milionową tonę siarki. Było to możliwe dzięki uruchomieniu największej koparki w Polsce SRs-2400 wyprodukowanej w NRD. Wymiary tego kolosa były imponujące: długość 150 m, wysokość 40 m i szerokość 48 m, waga 4000 ton, a wydajność do 6000 m³ zdejmowania nakładu na godzinę. W 1967 roku uruchomiono drugą koparkę SRs-2400 [1, 2, 3, 4].

1 lipca 1970 roku przekazano do eksploatacji odkrywkową kopalnię siarki Machów. Wydobycie siarki w kopalni Machów prowadzone było przez prawie 23 lata.

Rys. 3. Koparka kołowa SRs-2400 [5]

Dobra koniunktura siarki na rynkach światowych uległa w drugiej połowie 1991 r. gwałtownemu spadkowi. Spadek cen siarki spowodowany był zwiększoną podażą taniej siarki z odzysku z zasiarzonych z ożaru gazu ziemnego i ropy naftowej oraz odsiarczania spalin a także ogólnosiwiatowa recesja gospodarcza oraz urealnienie cen głównych nośników energii, transportu i surowców do produkcji chemicznej. Doprowadziło to do dużego wzrostu kosztów produkcji i zahamowania rozwoju górnictwa siarkowego. Od 1992 roku nastąpiła systematyczny spadek cen siarki na rynkach światowych z poziomu 138,9 \$ za tonę w latach 80 do 34\$ w roku 1996. Eksploatacja siarki metodą odkrywkową przestała być już opłacalna. Z końcem 1992 r. kopalnia Machów zakończyła wydobycie siarki [1, 2, 3, 4].

Z obu kopalni odkrywkowych w Piasecznie i Machowie wydobyto łącznie ok. 82 mln ton rudy siarkowej, z czego uzyskano ok. 15 mln ton siarki rafinowanej. W tym celu konieczne było zdjęcie ok. 380 mln m³ nadkładu tylko w samej kopalni Machów. W tabeli 1 pokazano całkowite wydobycie siarki na przestrzeni istnienia KiZPS Siarkopol [1, 2, 3, 4].

Tabela. 1. Wydobycie siarki w KiZPS Siarkopol w latach 1961-2006 [2]

Lp	Nazwa kopalni	Lata eksploatacji	Łączne wydobycie [mln ton]
1	Kopalnia Piaseczno (odkrywkowa)	1961-1971	3,590
2	Kopalnia Machów (odkrywkowa)	1970-1992	11,010
3	Kopalnia Jeziórko (otworowa)	1966-2001	74,090
4	Doświadczalna kopalnia Machów II (otworowa)	1985-1993	0,785
5	Razem	1961-2006	89,475

Prace likwidacyjne kopalni rozpoczęto w 1994 r. Już na początku likwidacji kopalni określono wodny aspekt zagospodarowania wyrobiska. Rekultywacja terenów górniczych w Machowie i Piasecznie trwa a 10 lat, a samonapelnianie zbiornika w Machowie trwa o blisko 5 lat. W miejscu kopalni Machów powstało Jezioro Tarnobrzeskie o powierzchni 460 ha i głębokości 42 m, a w Piasecznie - zbiornik o powierzchni około 160 ha i głębokości 40 m [1].

3. KOŁOWA SIARKOPOL - HISTORIA, WYKONANIE, KIERUNKI I FORMY DZIAŁALNOŚCI

Na początku lat 60 w kombinacie siarkowym pracowała dość duża kadra elektryków i energetyków. Kierownikiem

ówczesnego Wydziału Elektrycznego by inż. Jan Klimek, który do pracy w KiZPS Siarkopol przeszedł bezpośrednio z Huty Ostrowiec w Ostrowcu Świętokrzyskim. Z inicjatywy jego i kilku innych kolegów elektryków, podjęto działania powołania przyzak adowego ko a SEP. Formalnie Ko a SEP Siarkopol (dawniej Ko a przy KiZPS Siarkopol) rozpoczęło działania w dniu 1 czerwca 1962 roku. W chwili założenia ko a liczyło 27 członków a jego pierwszym przewodniczącym został Jerzy Stachura.

Ważnym momentem w historii przyzak adowego Ko a Siarkopol było powołanie Oddziału w Tarnobrzegu, do którego ko a została przypisana (do tej pory podlegała pod Oddział w Rzeszowie).

Oddział w Tarnobrzegu powstał w wyniku reformy administracyjnej państwa, po uzyskaniu przez Tarnobrzeg statusu miasta wojewódzkiego. W październiku 1976 r. powstał Komitet Organizacyjny Oddziału, a Oddział powołany został decyzją zarządu Głównego SEP już 16 grudnia 1976 r. Pierwsza konferencja wyborcza Oddziału odbyła się 14 stycznia 1977 roku.

Zaznaczyć należy tu, że Ko a Siarkopol miała bardzo duży udział w zainicjowaniu i przygotowaniu powstania Tarnobrzесьkiego Oddziału SEP. Do jego wad weszło 3 przedstawicieli Ko a. Byli to Jan Klimek, Jan Dziedzic i Ludmiła Drobiecka.

Istnienie Oddziału w Tarnobrzegu przyczyniło się w dużym stopniu do aktywizacji przyzak adowego Ko a Siarkopol. Również podejmowane działania przez wad ko a na rzecz rozwoju zak adu w zakresie wprowadzania postępu technicznego w dziedzinie elektroenergetyki, czy powołanie Przyzak adowej Komisji Kwalifikacyjnej przynosiły znaczące efekty m.in. poprawy bezpieczeństwa pracy. Zapewniło to Ko a szczególne uznanie Dyrekcji Zak adu.

Na przestrzeni 60 lat istnienia ko a Siarkopol przechodziło różne okresy. Wraz z rozwojem przedsiębiorstwa zwiększa swój stan członkowski. W 1992 roku osiągnęło poziom 255 członków. Od połowy lat 90-tych rozpoczyna się regres w przemyśle siarkowym co powoduje gwałtowny spadek stanu zatrudnienia w wyniku zwolnień lub przejść na emeryturę. Z tych przyczyn wielu odchodzących z pracy członków stowarzyszenia rezygnuje z dalszej przynależności. Obecnie Ko a Siarkopol liczy 46 członków [6, 7, 8, 9, 10].

Skład Zarządu Koła Siarkopol w kadencji 2022-2026 wybrany został na WZK, które odbyło się 3 marca 2022 roku przedstawia się następująco:

- Jacek Żelik prezes
- Jerzy Mańsior wiceprezes
- Jan Wójcik sekretarz
- Barbara Mazowska skarbnik
- Andrzej Woś członek,
- Robert Kuśmierk członek
- Witold Kaczor członek,
- Adam Pason członek,
- Marek Kopeć członek.

Członkowie ko a pełnią również funkcje w zarządzie oddziału oraz biorą czynny udział w pracach komisji funkcjonujących przy Oddziale, jak Zarządzie Głównym SEP:

- Jerzy Mańsior wiceprezes zarządu oddziału, przewodniczący komisji ds. współpracy z przemysłem,
- Jan Wójcik wiceprezes zarządu oddziału, przewodniczący komisji pomocy koleżeńskiej,

- Jacek Żelik sekretarz zarządu oddziału, przewodniczący komisji historycznej i członek centralnej komisji historycznej,
- Henryk Śliwiński przewodniczący rady nadzorczej ds. komisji kwalifikacyjnych.

Poza wadami ko a na szczególne wyróżnienie zasługują również koledzy, którzy wnoszą lub wnosili duży wkład w działania ko a, byli organizatorami wielu działań na rzecz ko a i oddziału oraz samego przedsiębiorstwa. Szczególne uznanie należy się takim członkom ko a jak: Jerzy Kureczko, Ludmiła Drobiecka, Jan Dziedzic, Tadeusz Osetek, Kazimierz Duliński, Jan Derbisz, Jerzy Mądryk, Stanisław Kotuła, Grzegorz Kicak, Bernard Herda, Jerzy Gąsior, Jan Jagoda, Stanisław Kiełkowski, Jerzy Gajewski, Grzegorz Skowron, Henryk Maj i wielu innych.

Działalność Koła Siarkopol skupia się głównie na integracji środowiska poprzez spotkania okolicznościowe dla członków z okazji jubileuszy, Dnia Elektryka czy spotkania świąteczno-noworoczne [6, 7, 8, 9, 10].

Działalność statutowa to przede wszystkim organizowanie konferencji, sympozjów szkoleniowych połączonych z prezentacjami ofert techniczno-handlowych firm specjalistycznych z branży elektroenergetycznej. Koło Siarkopol w ciągu ostatnich lat zorganizowało następujące sympozja:

- *Bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń i instalacji elektrycznych w zakładach przemysłowych* 2011 r.,
- *Pomiary odbiorcze i okresowe w instalacjach elektrycznych do 1 kV* 2012 r.,
- *Organizacja prac oraz bezpieczna eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych w zakładach przemysłowych*, 2015 r.,
- *Eksploatacja urządzeń i organizacja pracy w strefach zagrożonych wybuchem*, 2017 r.,
- *Nowoczesne rozwiązania techniczne dla przemysłu: kable i przewody do zastosowań specjalnych oraz kompensacja mocy biernej w instalacjach odbiorczych*, 2019 r.
- *Oświetlenie LED nowoczesne rozwiązania techniczne dla przemysłu*, 2021 r.
- *Nowoczesne systemy nadzoru oraz systemy oświetlenia w obiektach budowlanych*, 2023 r.,
- *Vademecum przeciwpożarowe elektryka*, 2024 r.

Koło Siarkopol za swój duży wkład w działania statutowe Tarnobrzесьkiego Oddziału SEP zostało odznaczone:

- Srebrną Odznaką Honorową SEP w 1984 r.
- Złotą Odznaką Honorową SEP w 1984 r.
- medalem prof. Pożaryskiego w 2023 r.

4. SYLWETKI PREZESÓW KOŁA SIARKOPOL

Jerzy Stachura

Urodził się 27 lutego 1928 r. w Toruniu. W latach 1948-1952 studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej uzyskując tytuł inżyniera elektryka.

Po ukończeniu studiów swoją karierę zawodową rozpoczął w Przedsiębiorstwie Elektryfikacji Kolei Warszawskiej, gdzie pracował w latach 1952-1954. Następnie pracował jako Kierownik Robót Elektryfikacyjnych, Kierownik Budowy oraz Kierownik Grupy Robót w Elektromontażu Katowice, gdzie brał udział m.in. w budowie Nowej Huty.

POCZET PREZESÓW KO A SEP SIARKOPOL

Jan Stachura
1962-1968

Jan Klimek
1968-1974

Ryszard Bakowski
1974-1977

Wiktoria Dulińska
1977-1987

Ryszard azowski
1987-1995

Andrzej Woś
1995-2002

Andrzej Kaczor
2002-2010

Robert Kuśmierk
2010-2022

Jacek Zelik
2022 nadal

Rys. 4. Poczest Prezesów Ko a Siarkopol [11]

W 1960 r. rozpoczą pracę w KiZPS Siarkopol na stanowisku Inspektora ds. Energetycznych. Następnie pe ni funkcję Kierownika Dzia u Inspekcji Energo-Mechanicznej. Kolejnym stanowiskiem, które obją by o stanowisko G ównego Specjalisty ds. Gospodarki Materia owej, a dwa lata przed przejściem na emeryturę pracowa w Dziale Inwestycji. Cz onek SEP od 1961 r., jeden ze wspó za ożycieli Ko a Siarkopol [11].

Jan Klimek

Urodzi się 12 maja 1929 roku w Sielcu. Studia ukończy na AGH w Krakowie uzyskując tytu inżyniera elektryka. Pracę zawodową rozpoczą najpierw w Hucie Ostrowiec w Ostrowcu Świętokrzyskim. Następnie podją pracę w KiZPS Siarkopol , gdzie pe ni wiele ważnych i odpowiedzialnych funkcji kierowniczych począwszy od Kierownika Wydzia u Elektrycznego, poprzez Energetyka

Zakładu Energetycznego, następnie Głównego Energetyka, a w końcu Dyrektora Naczelnego KiZPS Siarkopol. Pracował na stanowiskach dyrektorskich w Zakładzie Remontowo-Budowlanym Siarkopol w Piasecznie, w Hucie Szkła w Sandomierzu oraz na kontrakcie w Niemczech z ramienia Budimexu Kraków. Zmarł w 2011.

Członek SEP od 1962 r. w Kole Siarkopol, którego był jednym z głównych inicjatorów oraz współzałożycielem [11].

Ryszard Bakowski

Urodził się w 1934 r. Ukończył Politechnikę Śląską w Gliwicach na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym uzyskując tytuł magistra inżyniera o specjalności gospodarka cieplna w siłowniach. Pracę zawodową rozpoczął w 1959 r. w Kopalniach Węgla Kamiennego w Gliwicach i Zabrze na stanowiskach sztygara objazdowego. W 1968 r. podjął pracę w KiZPS Siarkopol na stanowisku Głównego Energetyka.

W latach 1977-1978 pracował na budowie Polimexu-Cekop w Libii na stanowisku Głównego Energetyka kontraktu. Od 1979 do 1991 roku pracował w KiZPS Siarkopol na stanowisku Naczelnego Inżyniera ds. Energomaszynowych. Od 1991 roku jest na emeryturze. W SEP działa w Kole Siarkopol od 1962r. [11].

Wiktoria Dulińska

Urodzona 28 lipca 1936 r. Absolwentka AGH w Krakowie, w 1960 r. uzyskała tytuł magistra inżyniera elektryka o specjalności elektrotechnika przemysłowa.

Pracę zawodową rozpoczął w Cementowni Chem w budowie, pełniąc funkcję inspektora nadzoru.

W latach 1961-1964 był Kierownikiem Laboratorium Elektrycznego w Lubelskich Zakładach Przemysłu Cementowego.

Od 1965r. do 1993r. pracował w KiZPS Siarkopol, gdzie pełnił wiele różnych funkcji m.in. był Specjalistą ds. Ochrony Radiologicznej. Do Kole Siarkopol wstąpił w 1963 r.

Ryszard azowski

Urodził się 18 września 1938 roku w Wiśniczu. Technikum Elektryczne ukończył w Tarnowie w 1956 roku. Po ukończeniu Technikum podjął pracę w Zakładach Azotowych w Chorzowie na stanowisku elektromontera.

W 1960 roku podjął pracę w KiZPS Siarkopol pracując na stanowisku mistrza w Wydziale Elektrycznym. Następnie zostaje Kierownikiem Wydziału Remontu Maszyn i Urządzeń Elektroenergetycznych KiZPS. W 1970 r. uzyskał tytuł inżyniera elektryka w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Rzeszowie.

W latach 1978-1991 pełnił funkcję Głównego Energetyka przedsiębiorstwa. W latach 1970-1980 był również wykładowcą w Technikum Elektrycznym przy Zespole Szkół Górniczych w Tarnobrzegu. W 1997 r. przeszedł na emeryturę. W SEP działa od 1962 roku [11].

Andrzej Woś

Urodzony 16 grudnia 1960 r. w Mielcu. W 1985r. ukończył studia na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki AGH i uzyskał tytuł magistra inżyniera elektryka o specjalności przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej.

W 1985 r. podjął pracę w KiZPS Siarkopol, gdzie zatrudniony został na stanowisku mistrza w Oddziale Pomiarów i Zabezpieczeń Elektrycznych, a w 1997 r. został

kierownikiem tego Oddziału. W 2000 r. zostaje Kierownikiem Zakładu Energetycznego Machów. Po reorganizacji KiZPS Siarkopol i powstaniu Zakładów Chemicznych Siarkopol pełnił od 2001 r. funkcję Głównego Energetyka. Członkiem SEP Kole Siarkopol jest od 1987 roku [11].

Andrzej Kaczor

Urodzony 24 listopada 1955 roku w Złotym Stoku. Ukończył Politechnikę Rzeszowską - Wydział Elektryczny z tytułem inżyniera.

Od 1974 r. pracuje w Zakładzie Energetycznym KiZPS Siarkopol jako elektromonter, st. mistrz i kierownik Oddziału Remontu Maszyn i Urządzeń Elektrycznych. Od 1998 r. pracuje jako st. mistrz w Przedsiębiorstwie Rekultywacji Terenów Górniczych. W latach 2000-2005 po połączeniu z Kopalnią Siarki Machów pracuje jako inspektor ds. Energo-mechanicznych. W latach 1990-2005 jest członkiem drużyny ratowniczej JRG Machów. W 2005 r. przechodzi na emeryturę. Obecnie pracuje w Urzędzie Miasta Tarnobrzeg na stanowisku inspektora w branży elektrycznej. W SEP Kole Siarkopol od 1983 r. [11].

Robert Kuśmierk

Urodzony 7 marca 1961 roku w Czeladzi. W 1987 r. ukończył studia na Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach uzyskując tytuł magistra inżyniera elektryka o specjalności przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. W latach 1988-1989 pracował w Energopol Czeladź, na stanowisku technolog-elektryk.

W latach 1989-1993 roku pracował w OBR Siarkopol na stanowisku projektanta. Po restrukturyzacji przemysłu siarkowego pracował w Telekomunikacji Polskiej do 1998 roku, a później w Pilickiej Telefonii do 2001 roku.

W Zakładach Chemicznych Siarkopol Tarnobrzeg pracuje od 2002 r., gdzie pełni funkcje starszego mistrza w Oddziale Elektrycznym zajmując się utrzymaniem ruchu oraz eksploatacją stacji i sieci elektroenergetycznych.

W 2006 r. zostaje kierownikiem Oddziału Elektrycznego. W SEP Kole Siarkopol od 1990 r.

Jacek Zelik

Urodzony 3 lipca 1979 roku w Sandomierzu. W 2006 r. ukończył studia na Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach na kierunku elektrotechnika uzyskując tytuł magistra inżyniera elektryka o specjalności przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. W 2008 r. ukończył studia podyplomowe o specjalności automatyka.

W Zakładach Chemicznych Siarkopol pracuje od 2005 r. na stanowisku elektromontera pomiarów i zabezpieczeń, a od 2006 r. pełni funkcje starszego mistrza w Oddziale Elektrycznym. W SEP Kole Siarkopol od 2005 roku.

5. PODSUMOWANIE

Na przestrzeni 60 lat istnienia Kole Siarkopol realizowała zadania statutowe i przeżywała różne okresy w swojej działalności ściśle związane z rozwojem przemysłu siarkowego oraz miasta Tarnobrzega.

W początkowych latach 60-tych ubiegłego wieku działalność ta koncentrowała się na rzecz zakładu pracy poprzez wprowadzanie postępu technicznego w dziedzinie elektroenergetyki.

Lata ostatniej dekady XX wieku, w których nastąpiły istotne zmiany gospodarcze i ekonomiczne jak i polityczne spowodowały i znaczny regres w działalności koła.

Miał to związek przede wszystkim z zaniechaniem wydobycia siarki i jej przetwórstwa aż do całkowitej likwidacji części górniczej przedsiębiorstwa, drastycznym zmniejszeniem stanu zatrudnienia, odejściem wielu członków koła na emerytury lub zwolnienia z pracy.

Sytuacja taka odbiła się niekorzystnie na kondycji koła. Nastąpił drastyczny spadek ilościowy członków, który od dłuższego czasu utrzymuje się na nielicznym, ale stałym poziomie.

Pomimo tych trudności koło dąży do podtrzymania tradycji stowarzyszeniowych wypełniając w dalszym ciągu swoją działalność statutową poprzez organizowanie szkoleń, sympozjów i konferencji.

Oprócz tego członkowie koła uczestniczą w pracach komisji egzaminacyjnej nadającej uprawnienia dla pracowników dozoru i eksploatacji przy urządzeniach energetycznych,

Zarząd Koła stara się dbać o integrowanie kadry technicznej poprzez spotkania integracyjne dla swoich członków z okazji Dnia Elektryka, wycieczki czy spotkania okolicznościowe.

6. BIBLIOGRAFIA

1. Ścieżka historyczno-przyrodnicza Śladami górnictwa i przemysłu siarkowego, <http://siarkowasciezka.tbgnet.pl/>, dostęp 15.04.2024 r.
2. Praca zbiorowa pod redakcją Kiryka F. i Wójcika-użyckiego A.: Tarnobrzeg. Dzieje miasta 1939-1999, MHMT 2010, s. 239-297.
3. Praca zbiorowa pod redakcją Wójcika-użyckiego A.: Dzieje górnictwa siarkowego w Polsce od XV do XXI wieku, Tarnobrzeg 2021.
4. Mazur S.: Tarnobrzskie zagłębie siarkowe. Kalendarium 1953-2013, Tarnobrzeg 2014.
5. Facebook, Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego w Tarnobrzegu, dostęp 15.04.2024 r.
6. Praca zbiorowa: Oddział Tarnobrzęski Stowarzyszenia Elektryków Polskich w latach 1976-1996, Tarnobrzeg, 1996 r.
7. Osetek T.: 25 lat Oddziału w Tarnobrzęskim SEP 1976-2001, Tarnobrzeg. 2001 r.
8. Bunarowska B., Bunarowski M.: Jubileusz 35-lecia Oddziału w Tarnobrzęskim SEP, Spektrum, marzec-kwiecień (3-4) 2012, s. 8-10.
9. Bunarowska B., Bunarowski M.: Jubileusz 40-lecia Oddziału w Tarnobrzęskim SEP, referat, <http://www.septarnobrzeg.pl/>.
10. Zelik J., Bunarowska B., azowska B.: Jubileusz 45-lecia Oddziału w Tarnobrzęskim SEP, Zeszyty Naukowe Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej Nr 70.
11. Praca zbiorowa: Monografia oraz sylwetki działalności Oddziału w Tarnobrzęskim SEP w okresie 30-lecia (1976-2006), Tarnobrzeg, 2006 r.

HISTORY OF THE SEP SIARKOPOL CIRCLE IN THE BACKGROUND OF THE DEVELOPMENT OF THE SULPHUR INDUSTRY AND THE CITY OF TARNOBZRZEG

The article presents the history of the development of the city of Tarnobrzeg and the related history of the sulfur industry. The discovery of huge sulfur deposits in the 1950s in the Tarnobrzeg region by prof. Stanisław Pawowski contributed to the creation of a large sulfur plant with open-pit and borehole mines. The sulfur plant gathered around itself a well-trained staff of electricians and power engineers, who initiated the establishment of the SEP Siarkopol Branch. Later, as a result of administrative changes, the sulfur industry also became the nucleus of the Tarnobrzeg Branch of SEP.

The history of the establishment of the Siarkopol Circle, the current authorities and the directions and forms of activity of The Siarkopol Circle, as well as the profiles of all the presidents of the Circle, were also presented.

The Siarkopol Circle can undoubtedly boast a rich history and can also boast of numerous successes in its over 60-year history of existence. The circle pursues its statutory goals, actively works for its members, continues the traditions of the association, trying to integrate the efforts of many generations of electricians. Members of the circle also care for the technical progress of their home workplace and improve work safety.

Keywords: history of the city of Tarnobrzeg, history of the sulfur industry, history of the Siarkopol Circle, presidents of the Siarkopol Circle.